

To mulige årsaker til fibromyalgi

Fibromyalgi er en kronisk lidelse av ukjent etiologi, mer vanlig hos kvinner enn hos menn, preget av utbredt smerte, muskel ømhet og redusert smerte terskel for press og andre stimuli.

Patofysiologien ved fibromyalgi er fortsatt ukjent, men noen bevis tyder på at forandringer i sentrale monoaminerge funksjoner kan spille en viktig rolle. Disse forandringer omfatter dysfunksjoner i både serotonin (5-HT) og noradrenalin (NE) metabolismen. I tillegg presenterer fibromyalgi seg ofte i komorbiditet med depresjon og angstlidelser. På disse grunnlag benyttes ofte antidepressiva og er sannsynligvis den mest effektive behandling av fibromyalgi. Inntil nå er amitriptylin, trisykliske antidepressiva, betraktet som den mest effektive, med det finnes også noen bevis for effekt av andre antidepressive som SSRI, fluoksetin og sertralin.

Mange pasienter med fibromyalgi har også hatt nytte av å benytte en urtemedisin som inneholder 5-hydroksytryptofan, 5-HTP. 5-HTP er forløperen til serotonin og finnes blant annet i urten Griffonia. Johannesurt kan også gi økning av serotonin. Griffonia og 5-HTP selges ikke fritt i Norge, men kan foreskrives av lege på registreringsfritak. Det som imidlertid er viktig er at ikke alle har nytte av behandling som øker serotonin, og noen kan få bivirkninger. Dette kan skyldes at disse pasientene ikke har mangel på serotonin. For å finne ut om man mangler eller har lave nivåer av serotonin, kan man måle serotonin i blodplater. Blodplater tar opp dopamin, adrenalin, nor-adrenalin og serotonin. Måling av disse katekolmonoaminene i blodplater reflekterer godt konsentrasjonen av sirkulerende katekolaminer. Måling av katekolaminer som serotonin utføres ikke rutinemessig, men ved Bio Medisinsk Laboratorium kan vi undersøke serotonin, noradrenalin, adrenalin og dopamin i blodplater. Prøven er ikke på refusjon og må betales av pasienten selv. Prøven kan rekvireres av lege.

I tillegg finnes det mange andre tester som kan benyttes, blant annet histamin i fullblod som kan gi informasjon om metyleringskapasitet som er viktig og det er viktig å måle magnesium, sink og andre mineraler. I det hele tatt, det som er viktig er å undersøke hver enkelt pasient for å finne ut

hvor er det eventuelle ubalanser. 10 pasienter med Fibromyalgia kan ha teoretisk 10 forskjellige årsaker. Så en skikkelig utredning inkludert blodprøver vil være viktig for mest mulig behandlingsresultat. Dessverre er det slik at mange av disse testene ikke er på refusjon og dermed må pasienten betale selv.

Mange leger som benytter Bio Medisinsk Laboratorium ønsker å undersøke om fibromyalgi-pasientene har immunreaksjoner overfor matproteiner. IgG mediert matallergi, forsinket immunreaksjon, er en ganske hyppig årsak til forskjellige plager fra mage-tarm, men kan også være involvert ved plager som ikke manifesterer seg i tarmen, for eksempel fibromyalgi og leddgikt. Finner vi høye utslag av IgG antistoffer overfor for eksempel gluten hos en pasient med fibromyalgi, kan eliminasjonsdiett av gluten gi symptombedring hos pasienten. Prøven er ikke på refusjon og må betales av pasienten selv. Prøven kan rekvireres av lege.

Det er mange årsaker til fibromyalgi og for legen er det viktig å finne ut av dette for å kunne iverksette individuell behandling for den enkelt. Noen pasienter med fibromyalgi kan ha mangel på serotonin og kan ha nytte av behandling som øker serotonin, mens andre pasienter kan bli bedre ved å eliminere påviste matreaksjoner som IgG mediert matallergi. Noen pasienter kan ha begge deler og må behandles deretter. Andre pasienter kan ha andre årsaker enn disse to og bør utredes med hensyn på dette for å kunne gi den mest mulige behandlingen for den enkelte.

*Dag Tveiten, bioingeniør, daglig leder
Bio Medisinsk Laboratorium AS
Sandvika. www.bmlab.no*

Bio Medisinsk Laboratorium as